

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

04.04.2025. Nr. P005-17/8.6.1/20033

Uz 18.03.2025. Nr. b/n

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
“X”
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis sabiedrības ar ierobežotu atbildību “X”, reģistrācijas Nr.... (turpmāk – Iesniedzēja), 2025.gada 18.marta iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu:

“SIA ”X”, NMR kods..., juridiskā adrese, Rīga, (**turpmāk – Iesniedzējs**), pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 98. pantu lūdz Valsts ieņēmumu dienestu (**turpmāk – VID**) sniegt uzziņu par pievienotās vērtības nodokļa (**turpmāk – PVN**) piemērošanu šajā iesniegumā par uzziņu aprakstītajā situācijā.

VID uzziņa ir nepieciešama, lai Iesniedzējs varētu nodrošināt korektu PVN piemērošanu tā plānotajiem darījumiem, par kuriem detalizēta informācija ir sniegta šajā iesniegumā par uzziņu.

1. Faktu apraksts

Iesniedzēja pamatdarbības veids ir fondu pārvaldība (66.30, versija 2.1). Šobrīd Iesniedzējs ir alternatīvo ieguldījumu fonda dibināšanas procesā (**turpmāk – Fonds**). Saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 30. panta pirmo daļu alternatīvo ieguldījumu fondu (**turpmāk – AIF**) var dibināt kā lietu kopību, kā komandītsabiedrību vai kā akciju sabiedrību.

Komerclikuma 118. pants nosaka, ka komandītsabiedrība ir personālsabiedrība, kuras mērķis ir komercdarbības veikšana, izmantojot kopēju firmu, un kurā uz komandītsabiedrības līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas (biedri), ja vismaz viena komandītsabiedrības biedra (komandīta) atbildība attiecībā uz komandītsabiedrības kreditoriem ir ierobežota ar viņa ieguldījuma apmēru, bet pārējo personiski atbildīgo komandītsabiedrības biedru (komplementāru) atbildība nav ierobežota.

Iesniedzējs dibinās Fondu komandītsabiedrības formā. Iesniedzējs būs izveidotās

komandītsabiedrības komplementārs, t.i., biedrs, kura personiskā atbildība nebūs ierobežota. Savukārt Fonds būs komandīts, t.i., tā personiskā atbildība būs ierobežota ar Fonda ieguldījuma apmēru.

Kad Fonds tiks izveidots, Iesniedzējs darbosies kā Fonda reģistrētais ārējais pārvaldnieks Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma izpratnē. Ievērojot Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. un 6. panta prasības, 2021. gada 1. jūnijā Iesniedzējs ir reģistrējies Latvijas bankā kā AIF pārvaldnieks. Atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 8. panta sestajā daļā noteiktajam informācija par Iesniedzēja reģistrāciju ir publiski pieejama Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) uzturētajā AIF pārvaldnieku reģistrā, kuru var apskatīt šeit.

Iesniedzējs plāno izveidot meitas sabiedrību sabiedrības ar ierobežotu atbildību formā (**turpmāk – Meitas Sabiedrība**), kurai tās plāno nodot daļu ar Fonda pārvaldīšanu saistīto funkciju. Šobrīd Iesniedzējs apsver šādas opcijas attiecībā uz to, kādā apjomā ar Fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas varētu tikt nodotas Meitas Sabiedrībai:

- tiks nodota tikai Fonda ieguldījumu pārvaldīšana;
- tiks nodota gan Fonda ieguldījumu, gan Fonda riska pārvaldīšana;
- tiks nodota Fonda ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – Fonda riska pārvaldīšana.

Šim nolūkam Iesniedzējs piesaistīs personas, kurām ir profesionālās zināšanas un pieredze ieguldījumu un investīciju pārvaldīšanas jomā (**turpmāk – Eksperti**). Plānots, ka Eksperti tiks piesaistīti kā Meitas Sabiedrības dalībnieki, kuriem būs tikai "B" kategorijas kapitāla daļas, kas sniegs tiesības saņemt dividendes, bet nedos balsstiesības un tiesības uz likvidācijas kvotām. Alternatīvi, Eksperti var tikt piesaistīti kā mazākuma akcionāri, proti, viņu īpašumā būs mazāk nekā 50% no Meitas Sabiedrības kapitāla daļām. Abos gadījumos Ekspertiem nebūs kontroles pār Meitas Sabiedrību, tie nevarēs vienpersoniski pieņemt lēmumus par tās darbību vai politiku, taču tiem būs visas Komerclikumā noteiktās aizsardzības garantijas, lai nodrošinātu viņu intereses. Iesniedzējs paskaidro, ka šāda struktūra ir paredzēta, lai nodrošinātu Iesniedzēja dalībnieku izšķirošo ietekmi uz Fonda darbību.

Neatkarīgi no tā, kādā apjomā ar Fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas tiks nodotas Meitas Sabiedrībai Iesniedzējs nodrošinās naudas atmazgāšanas novēršanas risku un ilgtspējības risku kontroli, uzraudzīs, lai ieguldīšanas lēmumi atbilstu Fonda ieguldīšanas politikai, kā arī pildīs tās Fonda pārvaldīšanas funkcijas, kuras netiks nodotas Meitas Sabiedrībai un sniegs Fonda pārvaldīšanas papildpakalpojumus atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta otrajai daļai.

Šobrīd Iesniedzējs apsver šādus alternatīvus sadarbības modeļus attiecībā uz to kā Meitas Sabiedrība saskaņos un apstiprinās ar Iesniedzēju visus lēmumus, kas būs saistīti ar tai nodotām pārvaldīšanas funkcijām :

a) Meitas Sabiedrībai/Ekspertiem būs jāsaskaņo un jāapstiprina visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi ar Iesniedzēju, jo tieši Iesniedzējs būs pilnībā atbildīgs par Fonda darbību un tās rezultātiem kā attiecīgās komandītsabiedrības komplementārs;

b) Meitas Sabiedrībai/ Ekspertiem būs tiesības pieņemt lēmumus par Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu, paļaujoties uz savām profesionālajām zināšanām un pieredzi; šos lēmumus nebūs nepieciešams saskaņot ar Iesniedzēju. Tomēr Iesniedzējs joprojām būs pilnībā atbildīgs par Fonda darbību un tās rezultātiem kā attiecīgās komandītsabiedrības komplementārs. Šis modelis tiek apsvērts, lai samazinātu administratīvo slogu, Ekspertiem īstenojot ar Fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas.

Neatkarīgi no tā, kāds modelis tiks izvēlēts, Iesniedzējs saņems atlīdzību par Fonda

pārvaldīšanas pakalpojumiem no Fonda, savukārt Meitas Sabiedrība saņems atlīdzību no Iesniedzēja par Fonda pārvaldīšanas funkcijām, kuras tai nodos Iesniedzējs. Abos gadījumos Fonda pārvaldīšanas pakalpojumu sniedzēji izrakstīs rēķinus par sniegtajiem pakalpojumiem: Iesniedzējs – Fondam par tam sniegto pārvaldīšanas pakalpojumu un papildpakalpojumu pilno apjomu; Meitas Sabiedrība – Iesniedzējam par to Fonda pārvaldīšanas funkciju pildīšanu, kuras tai nodos Iesniedzējs.

2. Jautājumi VID un paskaidrojums, kādēļ uzziņa ir nepieciešama

Nemot vērā faktu aprakstā sniegto informāciju, lai Iesniedzējs varētu nodrošināt korektu PVN piemērošanu tā plānotajiem darījumiem saistībā ar Fonda pārvaldīšanu un daļu pārvaldīšanas funkciju nodošanu Meitas sabiedrībai, tas vēlas saņemt VID uzziņu sekojošos jautājumos.

- Vai Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

- būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- Vai Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas tas nodos gan Fonda ieguldījumu, gan Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

- būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- Vai Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju un dalēji – Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka:

- tai būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- tai nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- Vai Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

- būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- Vai Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs nodos gan Fonda ieguldījumu, gan Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

- būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- Vai Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju un dalēji – Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

- būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

- nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi.

3. Juridiskie apsvērumi

3.1. AIF pārvaldnieku darbības regulējuma analīze

AIF un to pārvaldnieku darbību regulē Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likums.

AIF ir kopējo ieguldījumu uzņēmums, kurš piesaista kapitālu no vairākiem ieguldītājiem, lai ieguldītu to minēto ieguldītāju labā saskaņā ar ieguldījumu politiku. Fonds nav ieguldījumu fonds Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 1. panta 1. punkts).

AIF pārvaldnieks (turpmāk – pārvaldnieks) ir juridiskā persona, kuras pamatdarbība ir fondu pārvalde (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma pirmā panta 3. punkts). AIF var pārvaldīt ārējais vai iekšējais pārvaldnieks (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta trešā daļa). Pārvaldnieks drīkst uzsākt darbību pēc tam, kad Latvijas Banka šajā likumā noteiktajā kārtībā to ir reģistrējusi vai izsniegusi licenci AIF pārvaldnieka darbībai (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 6. panta sestā daļa).

Pārvaldnieks darbību Latvijā ir tiesīgs uzsākt pēc reģistrācijas Latvijas Bankā, ja pats vai kopīgi ar tādas komercsabiedrības starpniecību, ar kuru to saista ciešas attiecības vai kurā tam ir būtiska līdzdalība, pārvalda AIF aktīvus, kuru kopsumma nesasniedz 500 miljonus euro, ar nosacījumu, ka neviena AIF darbības noteikumi neparedz sviras finansējuma izmantošanu, kā arī ieguldījumu daļu atpakaļpirkšanu piecu gadu laikā no dienas, kad veikts pirmais ieguldījums fondā (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 7. panta pirmā daļa). Sviras finansējums ir jebkurš darījums, kura rezultātā pārvaldnieks palielina tā pārvaldītā AIF riska darījumu apmēru, aizņemoties naudu vai vērtspapīrus vai veicot darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, vai jebkādā citā veidā (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 1. panta 24. punkts).

Paredzēts, ka Fonda, ko Iesniezējs dibinās, aktīvi nepārsniegs Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 7. panta pirmajā daļā noteikto robežvērtību un Iesniedzējs neplāno piesaistīt aizņemtos līdzekļus Fonda darbības nodrošināšanai. Tādējādi tiks izpildīti visi Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 7. panta pirmajā daļā noteiktie kritēriji. Ievērojot iepriekš minētajās tiesību normās noteikto, Iesniedzējs darbosies kā Fonda reģistrētais ārējais pārvaldnieks.

Pārvaldnieka pamatdarbība ir fonda pārvalde, kas ietver šādus pakalpojumus:

- 1) AIF ieguldījumu pārvaldīšana;

2) riska pārvaldīšana (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta pirmā daļa).

Pārvaldnieks drīkst sniegt arī šādus papildpakalpojumus:

- 1) AIF administratīvā vadība, kas ietver šādas darbības:
 - a. AIF juridisko lietu un grāmatvedības kārtošana,
 - b. informācijas sniegšana pēc AIF ieguldītāju pieprasījuma,
 - c. AIF vērtības un ieguldījumu daļas cenas noteikšana,
 - d. AIF darbību regulējošo prasību ievērošanas uzraudzība,
 - e. AIF ienākumu sadale,
 - f. ieguldījumu daļu emisija un atpakaļpirkšana,
 - g. no līgumiem izrietošo saistību norēķinu izpilde,
 - h. ar AIF līdzekļiem saistīto darījumu uzskaites kārtošana,
 - i. AIF ieguldījumu daļu turētāju reģistra kārtošana;
- 2) ieguldījumu daļu izplatīšana;

3) ar AIF aktīvu pārvaldīšanu saistītās nepieciešamās darbības, kas ietver infrastruktūras pārvaldību, nekustamā īpašuma pārvaldību, komercsabiedrību konsultēšanu par kapitāla struktūru, nozares stratēģiju un līdzīgiem jautājumiem, konsultācijas un pakalpojumus attiecībā uz komercsabiedrību apvienošanu un pirkšanu, kā arī citas darbības, kas saistītas ar tādu AIF, sabiedrību un citu aktīvu pārvaldību, kuros pārvaldnieks ir veicis ieguldījumus (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta otrā daļa).

Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 28. pants nosaka, ka AIF pārvaldnieks var deleģēt AIF pārvaldīšanas pakalpojumus trešai personai, kā arī nosaka, kārtību, kādā AIF pārvaldīšanas pakalpojumi var tikt deleģēti trešai personai. Pārvaldnieks uz līguma pamata var deleģēt pakalpojumu un papildpakalpojumu sniegšanu citai personai, par to paziņojot Latvijas Bankai vismaz vienu mēnesi iepriekš (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 28. panta pirmā daļa). Pirms pakalpojumu un papildpakalpojumu deleģēšanas pārvaldnieks iesniedz Latvijas Bankai motivētu rakstveida iesniegumu par plānoto deleģēšanu un tās nepieciešamību, deleģēšanas līguma oriģinālu vai kopiju, kuras īstumu ir apliecinājusi pārvaldnieka amatpersona, kā arī šā panta ceturtajā daļā minēto dokumentu, ja vien pārvaldnieks to jau iepriekš nav iesniedzis Latvijas Bankai (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 28. panta otrā daļa). Pakalpojuma vai papildpakalpojuma deleģēšana citai personai neatbrīvo pārvaldnieku no šajā likumā noteiktās atbildības par fonda pārvaldi (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 28. panta 14. daļa).

Tādējādi AIF pārvaldniekam ir tiesības nodot ar AIF pārvaldīšanu saistītās funkcijas trešai personai.

Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. pants nosaka ierobežojumus pārvaldīšanas funkciju nodošanai trešai personai. Pārvaldnieks nedrīkst sniegt tikai papildpakalpojumus un šā panta septītajā un astotajā daļā minētos pakalpojumus, ja tas neveic pārvaldnieka pamatdarbību, kas ietver AIF ieguldījumu un riska pārvaldīšanu. AIF ieguldījumu pārvaldīšanas pakalpojumu nedrīkst sniegt, ja netiek sniegts riska pārvaldīšanas pakalpojums, bet riska pārvaldīšanas pakalpojumu nedrīkst sniegt, ja netiek sniegts AIF ieguldījumu pārvaldīšanas pakalpojums. Pārvaldnieks nav tiesīgs sniegt Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likumā neminētus pakalpojumus (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta sestā daļa).

Tādējādi saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma

5. pantu AIF pārvaldniekiem nav atļauts sniegt AIF tikai papildpakalpojumus, nepildot AIF pārvaldīšanas pakalpojumus, kā arī, nav atļauts, sniedzot AIF pārvaldīšanas pakalpojumus, veikt tikai ieguldījumu pārvaldīšanu, neveicot riska pārvaldīšanu, vai otrādi.

Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likums 9. panta piektā daļa nosaka, kādi šī likuma nosacījumi ir saistoši reģistrētajam ārējam pārvaldniekam. Proti, Reģistrētam pārvaldniekam ir saistoši šā likuma 16. panta četrpadsmitās daļas, 21. panta, 22. panta otrās daļas 1. punkta, 29. panta, IV nodaļas (izņemot 30. panta sesto daļu, 33. pantu, 37. panta ceturto daļu, 38. panta pirmās daļas 3. punktu, otro, trešo, ceturto, astoto, devīto un desmito daļu, 39. panta ceturto, piekto, sesto, septīto, astoto, devīto un desmito daļu, 40. panta otrās daļas 4. punktu, ceturto, piekto un deviņpadsmito daļu), V nodaļas (izņemot 46. panta ceturto un divpadsmito daļu), VII nodaļas (izņemot 60.¹ pantu), 81. un 82. panta un 90. panta 1.¹, otrās, piektās, astotās un desmitās daļas noteikumi. Reģistrētam pārvaldniekam reģistrācijas anulēšanai piemēro šā likuma 20. panta pirmās daļas 1., 3., 5., 6., 7., 8. un 9. punkta un otrās daļas noteikumus (Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 9. panta piektā daļa).

Tā kā Iesniedzējs darbosies kā Fonda reģistrētais ārējais pārvaldnieks, uz to attiecas Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 9. panta piektās daļas norma un līdz ar to Iesniedzējam nav saistošas Alternatīvo ieguldījumu fondu un pārvaldnieku likuma 5. panta sestās daļas ierobežojumi attiecībā uz pārvaldīšanas funkciju deleģēšanu trešai personai.

Tādējādi secināms, ka visas Iesniedzēja plānotās opcijas un modeļi attiecībā uz Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanas funkciju nodošanu Meitas Sabiedrībai (tai skaitā arī gadījumos, kad Meitas Sabiedrībai tiks nodota gan Fonda ieguldījumu pārvaldīšana, gan Fonda riska pārvaldīšana, un Meitas Sabiedrībai nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi attiecīgie lēmumi) atbilst Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma regulējumam. Iesniedzējam kā reģistrētajam ārējam Fonda pārvaldniekam ir tiesības nodrošināt Fondam tikai naudas atmazgāšanas novēršanas un ilgtspējības risku kontroli, uzraudzību, lai ieguldīšanas lēmumi atbilstu Fonda ieguldīšanas politikai, kā arī pildīt tās Fonda pārvaldīšanas funkcijas, kuras netiks nodotas Meitas Sabiedrībai, un sniegt Fondam papildpakalpojumus Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta otrās daļas izpratnē.

3.2. PVN regulējuma analīze

3.2.1. Atbrīvojuma no PVN piemērošana Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem

Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (**turpmāk – ES PVN Direktīva**) 135. panta 1. punkta g) apakšpunkts nosaka, ka dalībvalstis atbrīvo no PVN dalībvalstu noteiktu īpašu ieguldījumu fondu vadīšanu. Šī ES PVN Direktīvas norma ir pārņemta Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā, kas nosaka, ka ar PVN neapliek ieguldījumu fondu, valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu, slēgto un atklāto pensiju fondu, riska kapitāla fondu, kā arī apdrošināšanas sabiedrību un citu ieguldījumu portfeļu, kuri ir kolektīvi ieguldījumi vai arī izveidoti uz šādu fondu noteikto prasību pamata (ieskaitot tehniskās rezerves un garantiju fondus) pārvaldi, ja tā ir saistīta ar tiesiskām vai faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām. Pirms ES PVN Direktīva stājās spēkā atbrīvojums no PVN ieguldījumu fondu pārvaldei tika noteikts Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu

bāze (**turpmāk – Sestā Direktīva**) 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā.

Saskaņā ar ES PVN Direktīvas 28. pantu, ja nodokļa maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas interesēs, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka tas pats saņēmis un sniedzis šos pakalpojumus. Šī ES PVN Direktīvas norma ir pārņemta Pievienotās vērtības nodokļa likuma 6. panta trešajā daļā, kas nosaka, ka, ja nodokļa maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas interesēs, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka nodokļa maksātājs pats saņēmis un sniedzis šos pakalpojumus.

Kā jau norādīts, Iesniedzējs darbosies, ka reģistrētais ārējais Fonda pārvaldnieks un to ir reģistrējusi Latvijas Banka Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likumā noteiktajā kārtībā. Uz Iesniedzēju neattiecas Alternatīvo ieguldījumu fondu un pārvaldnieku likuma 5. panta sestajā daļā noteiktie pārvaldes funkciju deleģēšanas ierobežojumi. Tādējādi Iesniedzējam ir tiesības nodot Meitas Sabiedrībai:

- 1) tikai Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu, vai arī
- 2) Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu, vai arī
- 3) Fonda ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – Fonda riska pārvaldīšanu

neatkarīgi no tā, vai Meitas Sabiedrībai būs pienākums saskaņot un apstiprināt ar Iesniedzēju attiecīgos lēmumus, savukārt pašam Iesniedzējam nodrošinot Fondam:

- kontroli par naudas atmazgāšanas novēršanas un ilgtspējības riskiem,
- uzraudzību, ka ieguldīšanas lēmumi atbilst Fonda ieguldīšanas politikai,
- tās pārvaldīšanas funkcijas, kuras netiks nodotas Meitas Sabiedrībai,
- papildpakalpojumus atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5. panta otrajai daļai.

Tā kā Fonds tiks dibināts kā komandītsabiedrība un Iesniedzējs būs šīs komandītsabiedrības vienīgais komplementārs, neatkarīgi no tā, kādas konkrētas funkcijas un kādā apjomā tiks nodotas Meitas Sabiedrībai un vai tai būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju attiecīgie lēmumi, Iesniedzējs būs vienīgā persona, kas uzņemas pilnu atbildību par Fonda darbību, ieskaitot ieguldījumu un riska pārvaldīšanas lēmumu sekas.

Vērtējot AIF un pārvaldnieku regulējošo normatīvo aktu normas kopsakarā ar Komerclikuma normām, secināms, ka Iesniedzējs kā reģistrētais ārējais Fonda pārvaldnieks un attiecīgās komandītsabiedrības vienīgais komplementārs ir pilnībā atbildīgs par Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanas darbību arī tad, ja attiecīgās funkcijas tiks nodotas trešai personai. Tādējādi secināms, ka Iesniedzējs veiks Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā minēto ieguldījumu fondu pārvaldi, kas ir saistīta ar tiesiskām un faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām un Iesniedzēja Fondam sniegtajiem pakalpojumiem ir piemērojams atbrīvojums no PVN.

Turklāt, tā kā Iesniedzējs izrakstīs Fondam rēķinus savā vārdā par visiem pārvaldīšanas pakalpojumiem, ieskaitot Meitas Sabiedrībai nodotās pārvaldīšanas funkcijas, saskaņā ar ES PVN Direktīvas 28. pantu un Pievienotās vērtības nodokļa likuma 6. panta trešo daļu, ir uzskatāms, ka Iesniedzējs pats sniedz Fondam visus pārvaldīšanas pakalpojumus neatkarīgi no tā, kādā apjomā minētās funkcijas ir nodotas Meitas Sabiedrībai un vai Iesniedzēja un Meitas Sabiedrības sadarbības modelis paredzēs, ka Meitas Sabiedrībai būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi attiecīgie lēmumi.

Atzīmējam, ka Eiropas Savienības Tiesas (**turpmāk – EST**) spriedumos vairākkārt ir atzīts, ka atbrīvojums no PVN ir piemērojams gan ieguldījumu fondu portfeļa un riska pārvaldīšanas pakalpojumiem, gan arī ieguldījumu fondu pārvaldnieku sniegtajiem administratīvajiem pakalpojumiem, kas ir ieguldījumu fondiem specifiskas funkcijas:

- papildus portfeļa pārvaldīšanas uzdevumiem kolektīvu ieguldījumu uzņēmumu pārvaldnieku uzdevumi, piemēram, tie, kas izklāstīti grozītās Direktīvas 85/611 II pielikuma sadaļā “Administrācija”, kas ir kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem raksturīgas funkcijas, ietilpst Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta darbības jomā (sprieduma lietā C-169/04 Abbey National 64. punkts);

- kopīgo ieguldījumu fonda “pārvaldes” jēdzienā ietilpst ne tikai ieguldījumu pārvalde, kas ietver aktīvu – kas ir šīs pārvaldes priekšmets – izvēli un īpašumu tiesību uz tiem nodošana, bet vēl arī tādi administratīvie un grāmatvedības pakalpojumi, kā ienākumu un fondu kapitāla daļu vai akciju cenas aprēķināšana, aktīvu novērtēšana, grāmatvedība, ienākumu sadales pārskatu sagatavošana, informācijas un dokumentu sniegšana periodiskiem norēķiniem un nodokļu, statistikas un PVN deklarācijām, kā arī ienākumu prognožu sagatavošana. Tādēļ ir mazsvarīgi, ka pārvaldniekam pēc ieguldījumu ierobežojumiem atbilstības pārbaudes bija jāisto trešās personas sniegtie ieteikumi par aktīvu pirkšanu un pārdošanu (sprieduma lietā C-595/13 Fiscale Eenheid X 73. punkts, sprieduma lietā C-464/12 ATP PensionService 68. punkts, sprieduma lietā C-275/11 GfBk 27. punkts).

Nēmot vērā minēto, Iesniedzējs uzskata, ka neatkarīgi no tā, kādā apjomā Iesniedzējs nodos Meitas Sabiedrībai ar Fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas un vai Meitas Sabiedrībai tiks uzlikts pienākums saskaņot un apstiprināt ar Iesniedzēju visus attiecīgos lēmumus, konkrētajā tiesiskajā situācijā visam pakalpojumu kopumam, ko pats Iesniedzējs sniegs Fondam kā tā reģistrētais ārējais pārvaldnieks, ir piemērojams ES PVN Direktīvas 135. panta 1. punkta g) apakšpunktā un Pievienotās vērtības nodokļa likumā 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN.

3.2.2. Atbrīvojuma no PVN piemērošana Meitas Sabiedrības sniegtajiem Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanas pakalpojumiem

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punkta norma, kas nosaka atbrīvojuma no PVN piemērošanu fondu pārvaldei, kas ir saistīta ar tiesiskām vai faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām, nenosaka, kā šis atbrīvojums ir piemērojams gadījumos, kad daļa fonda pārvaldīšanas funkciju ir nodota trešai personai.

Tādējādi, lai izvērtētu atbrīvojuma no PVN piemērošanu Meitas Sabiedrības sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem šajā iesniegumā aprakstītajā situācijā, esam izvērtējuši EST judikatūru.

Attiecībā uz atbrīvojuma no PVN piemērošanu ieguldījumu fondu pārvaldei EST spriedumos ir norādīts sekojošais.

- Ar kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldi saistīto darījumu atbrīvojuma no PVN mērķis saskaņā ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu it īpaši ir atvieglot mazajiem ieguldītājiem ieguldījumu izdarīšanu ar ieguldījumu uzņēmumu starpniecību. Faktiski šīs tiesību normas mērķis ir nodrošināt, lai kopējā PVN sistēma būtu neitrāla, nodokļiem neietekmējot izvēli starp tiešu ieguldījumu vērtspapīros un ieguldījumu, izmantojot kopīgu ieguldījumu uzņēmumu starpniecību (sprieduma lietā C-595/13 Fiscale Eenheid X 34. punkts, sprieduma lietā C-275/11 GfBk 30. punkts, sprieduma lietā JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust and The Association of Investment Trust Companies C-363/05 45. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National 62. punkts).

- Trešās personas sniegti pārvaldīšanas pakalpojumi principā ietilpst Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā, jo 6. apakšpunktā paredzētā kopīgo ieguldījumu fondu pārvalde ir definēta atbilstoši sniegto pakalpojumu raksturam, nevis

atkarībā no pakalpojumu sniedzēja vai to saņēmēja (sprieduma lietā C-275/11 GfBk 20. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National 66.–69. punkts).

- Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta formulējums principā neizslēdz to, ka kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldi var sadalīt dažādos atsevišķos pakalpojumos, kas varētu ietilpt jēdzienā “īpašu ieguldījumu fondu pārvalde” šīs tiesību normas izpratnē, un uz tiem var attiecināt tajā paredzēto atbrīvojumu no PVN pat tad, ja tos nodrošina trešās personas pārvaldnieks (sprieduma lietā C-275/11 GfBk 28. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National, 67. punkts).

- No nodokļu neitralitātes principa izriet, ka tirgus dalībniekiem ir jādod iespēja izvēlēties organizācijas modeli, kas no saimnieciskā viedokļa tiem atbilst vislabāk, neradot risku, ka viņu darījumi tiks izslēgti no Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā paredzētā atbrīvojuma no PVN piemērošanas jomas (sprieduma lietā C-275/11 GfBk 31. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National 68. punkts).

- Lai pārvaldīšanas pakalpojumus, ko sniedz trešā persona, uzskatītu par “atbrīvotiem darījumiem” Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta izpratnē, tiem jāveido atsevišķs kopums un jāatbilst kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldīšanai raksturīgajām un būtiskajām funkcijām (sprieduma lietā C-595/13 Fiscale Eenheid X 71. punkts, sprieduma lietā C-275/11 GfBk 21. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National 70.–72. punkts).

- Apstākļi, ka trešo personu sniegtie [konsultāciju un informācijas] pakalpojumi nemaina fonda juridisko un finansiālo stāvokli, neizslēdz to, ka tie ietilpst īpaša ieguldījumu fonda “pārvaldes” jēdzienā Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) apakšpunkta 6. punkta izpratnē (sprieduma lietā C-275/11 GfBk 26. punkts).

- Kopīgo ieguldījumu fonda “pārvaldes” jēdzienā ietilpst ne tikai ieguldījumu pārvalde, kas ietver aktīvu – kas ir šīs pārvaldes priekšmets – izvēli un īpašumu tiesību uz tiem nodošana, bet vēl arī tādi administratīvie un grāmatvedības pakalpojumi, kā ienākumu un fondu kapitāla daļu vai akciju cenas aprēķināšana, aktīvu novērtēšana, grāmatvedība, ienākumu sadales pārskatu sagatavošana, informācijas un dokumentu sniegšana periodiskiem norēķiniem un nodokļu, statistikas un PVN deklarācijām, kā arī ienākumu prognožu sagatavošana. Tādēļ ir mazsvarīgi, ka pārvaldniekam pēc ieguldījumu ierobežojumiem atbilstības pārbaudes bija jāīsteno trešās personas sniegtie ieteikumi par aktīvu pirkšanu un pārdošanu (sprieduma lietā C-595/13 Fiscale Eenheid X 73. punkts, sprieduma lietā C-464/12 ATP PensionService 68. punkts, sprieduma lietā C-275/11 GfBk 27. punkts, sprieduma lietā C-169/04 Abbey National, 63. un 64. punkts).

- Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka konsultāciju par vērtspapīru ieguldīšanu pakalpojumi, ko trešā persona sniegusi kapitāla ieguldījumu sabiedrībai, kas ir kopīgo ieguldījumu fonda pārvaldītāja, saistībā ar ieguldījumiem pārvedamos vērtspapīros ietilpst jēdzienā “kopīgo ieguldījumu fondu pārvalde”, lai varētu tikt piemērots minētajā normā paredzētais atbrīvojums no PVN, arī tad, ja trešā persona nav rīkojusies, īstenojot pilnvarojumu atbilstoši Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvu 2001/107/EK, 5.g pantam [proti, darījuma laikā šīs Direktīvas spēkā esošajā redakcijā nebija atļauts pārvaldes uzņēmumiem deleģēt savas funkcijas trešajām personām, lai vairotu savu funkciju efektivitāti] (sprieduma lietā C-275/11 GfBk 33. punkts).

Tādējādi secināms, ka neraugoties uz to, ka Meitas Sabiedrība nav uzskatāma par Fonda pārvaldnieku Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma izpratnē,

pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam attiecībā uz Fonda pārvaldīšanu būs piemērojams atbrīvojums no PVN ar nosacījumu, ka Meitas Sabiedrības sniegtie pakalpojumi veidos atsevišķu kopumu un atbildīs kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldīšanai raksturīgajām un būtiskajām funkcijām.

Atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieka likuma 5. pantam AIF ieguldījumu un riska pārvaldīšanas pakalpojumi kvalificējas kā AIF pārvaldīšanas pamatdarbība. Tādējādi neatkarīgi no tā, kādā apjomā Meitas Sabiedrībai tiks nodotas ar Fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas, t.i., tiks nodota (1) ieguldījumu pārvaldīšana vai arī (2) gan ieguldījumu, gan riska pārvaldīšana vai arī (3) ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – riska pārvaldīšana, Meitas Sabiedrības pakalpojumi veidos tādu atsevišķu pakalpojumu kopumu, kas kvalificēsies kā AIF pārvaldīšanai raksturīgās un būtiskās funkcijas un tādējādi atbildīs EST spriedumos noteiktajam kritērijam atbrīvojuma no PVN piemērošanai.

Nēmot vērā minēto, gadījumā, ja Iesniedzējs nodos Meitas Sabiedrībai daļu Fonda pārvaldīšanas funkciju, neuzliekot Meitas Sabiedrībai pienākumu saskaņot un apstiprināt ar Iesniedzēju visus attiecīgos lēmumus, neatkarīgi no tā, kādā apjomā Meitas Sabiedrībai tiks nodotas attiecīgās funkcijas, t.i., tiks nodota (1) tikai ieguldījumu pārvaldīšana vai arī (2) gan ieguldījumu, gan risku pārvaldīšana vai arī (3) ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – riska pārvaldīšana, Meitas Sabiedrības Iesniedzējam sniegtajiem pakalpojumiem ir piemērojams atbrīvojums no PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktu.

Ja Iesniedzēja un Meitas Sabiedrības sadarbības modelis paredzēs, ka Meitas Sabiedrībai būs jāsaskaņo ar Iesniedzēju visi ar pārvaldīšanu saistītie lēmumi, jāņem vērās EST spriedumos atzītie secinājumi:

- apstākļi, ka trešo personu sniegtie pakalpojumi nemaina fonda juridisko un finansiālo stāvokli, neizslēdz to, ka tie ietilpst īpaša ieguldījumu fonda “pārvaldes” jēdzienā Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) apakšpunkta 6. punkta izpratnē;

- atbrīvojums no PVN ir piemērojams ne tikai ieguldījumu pārvaldīšanai, kas ietver pārvaldāmo aktīvu atlasīšanu un atsavināšanu, bet arī citiem pakalpojumiem, piemēram, administratīvajiem pakalpojumiem vai konsultāciju par vērtspapīru ieguldīšanu pakalpojumiem, kas ir ieguldījumu fondam raksturīgas funkcijas, ko trešā persona sniegusi kapitāla ieguldījumu sabiedrībai, kas ir kopīgo ieguldījumu fonda pārvaldītāja.

Tādējādi arī gadījumā, ja Meitas Sabiedrībai būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar tai nodoto funkciju (ieguldījumu pārvaldīšana vai arī ieguldījumu un risku pārvaldīšana vai arī ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – riska pārvaldīšana) saistītie lēmumi, uzskatāms, ka Meitas Sabiedrība sniegs pakalpojumus, kas veidos atsevišķu Fonda pārvaldīšanai raksturīgo un būtisko pakalpojumu kopumu. Tādējādi, arī šajā gadījumā Meitas Sabiedrības Iesniedzējam sniegtajiem pakalpojumiem ir piemērojams atbrīvojums no PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktu.

Nēmot vērā minēto, gadījumā, ja Iesniedzējs nodos Meitas Sabiedrībai daļu Fonda pārvaldīšanas funkciju, uzliekot Meitas Sabiedrībai pienākumu saskaņot un apstiprināt ar Iesniedzēju visus attiecīgos lēmumus, neatkarīgi no tā, kādā apjomā Meitas Sabiedrībai tiks nodotas attiecīgās funkcijas, t.i., tiks nodota (1) tikai ieguldījumu pārvaldīšana vai arī (2) gan ieguldījumu, gan risku pārvaldīšana vai arī (3) ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – riska pārvaldīšana, Meitas Sabiedrības Iesniedzējam sniegtajiem pakalpojumiem ir piemērojams atbrīvojums no PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktu.

4. Jautājumi VID

Nemot vērā iepriekš izklāstīto, lūdzam VID sniegt uzziņu par PVN piemērošanu šajā iesniegumā par uzziņu aprakstītajā konkrētajā tiesiskajā situācijā, apstiprinot mūsu izpratnes pareizību turpmāk minētajos jautājumos.

4.1. Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

4.1.1. būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.1.2. nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.2. Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas nodos gan Fonda ieguldījumu, gan Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

4.2.1. būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.2.2. nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.3. Iesniedzēja sniegtajiem Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja tas nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju un daļēji – Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka:

4.3.1. tai būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.3.2. tai nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.4. Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs nodos Fonda ieguldījumu pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

4.4.1. būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.4.2. nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.5. Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs nodos gan Fonda ieguldījumu, gan Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

4.5.1. būs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.5.2. nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.6. Meitas Sabiedrības Fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem, ko tā sniegs Iesniedzējam, ir piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 22. punktā noteiktais atbrīvojums no PVN gadījumā, ja Iesniedzējs Fonda ieguldījumu

pārvaldīšanas funkciju un daļēji – Fonda riska pārvaldīšanas funkciju Meitas Sabiedrībai ar nosacījumu, ka tai:

4.6.1. būs jāaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi;

4.6.2. nebūs jāaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar Fonda ieguldījumu un/ vai riska pārvaldīšanu saistītie lēmumi.”

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzējas iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku darbību regulē Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likums.

Saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5.panta pirmo daļu pārvaldnieka pamatdarbība ir fonda pārvalde, kas ietver šādus pakalpojumus:

- 1) fonda ieguldījumu pārvaldīšana;
- 2) riska pārvaldīšana.

Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5.panta otrā daļa noteic, ka pārvaldnieks drīkst sniegt arī šādus papildpakalpojumus:

- 1) fonda administratīvā vadība, kas ietver šādas darbības:
 - a) fonda juridisko lietu un grāmatvedības kārtošana,
 - b) informācijas sniegšana pēc fonda ieguldītāju pieprasījuma,
 - c) fonda vērtības un ieguldījumu daļas cenas noteikšana,
 - d) fonda darbību regulējošo prasību ievērošanas uzraudzība,
 - e) fonda ienākumu sadale,
 - f) ieguldījumu daļu emisija un atpakaļpirkšana,
 - g) no līgumiem izrietošo saistību norēķinu izpilde,
 - h) ar fonda līdzekļiem saistīto darījumu uzskaites kārtošana,
 - i) fonda ieguldījumu daļu turētāju reģistra kārtošana;
- 2) ieguldījumu daļu izplatīšana;

3) ar fonda aktīvu pārvaldīšanu saistītās nepieciešamās darbības, kas ietver infrastruktūras pārvaldību, nekustamā īpašuma pārvaldību, komercsabiedrību konsultēšanu par kapitāla struktūru, nozares stratēģiju un līdzīgiem jautājumiem, konsultācijas un pakalpojumus attiecībā uz komercsabiedrību apvienošanu un pirkšanu, kā arī citas darbības, kas saistītas ar tādu fondu, sabiedrību un citu aktīvu pārvaldību, kuros pārvaldnieks ir veicis ieguldījumus.

Nēmot vērā minēto, alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieka obligāti veicamās darbības ir šo fondu ieguldījumu pārvaldīšana un riska pārvaldīšana, kā arī tas drīkst sniegt papildpakalpojumus.

Atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5.panta trešajai daļai, fondu var pārvaldīt ārējais vai iekšējais pārvaldnieks.

Saskaņā ar Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 9.panta piekto daļu reģistrētam pārvaldniekam ir saistoši šā likuma 16.panta četrpadsmitās daļas, 21.panta, 22.panta otrās daļas 1.punkta, 29.panta, IV nodaļas (izņemot 30.panta sesto daļu, 33.pantu, 37.panta ceturto daļu, 38.panta pirmās daļas 3.punktu, otro, trešo, ceturto, astoto, devīto un desmito daļu, 39.panta ceturto, piekto, sesto, septīto, astoto, devīto un desmito daļu, 40.panta otrās daļas 4.punktu, ceturto, piekto un deviņpadsmito daļu), V nodaļas (izņemot 46.panta ceturto un divpadsmito daļu), VII nodaļas (izņemot 60.¹ pantu), 81. un 82.panta un 90.panta 1.¹, otrās, piektās, astotās un desmitās

daļas noteikumi. Reģistrētam pārvaldniekam reģistrācijas anulēšanai piemēro šā likuma 20.panta pirmās daļas 1., 3., 5., 6., 7., 8. un 9. punkta un otrās daļas noteikumus.

Atbilstoši iesniegumā sniegtajai informācijai Iesniedzēja darbosies kā fonda reģistrētais ārējais pārvaldnieks un uz to attiecas Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 9.panta piektās daļas norma un līdz ar to Iesniedzējai nav saistošas Alternatīvo ieguldījumu fondu un pārvaldnieku likuma 5.panta sestās daļas ierobežojumi attiecībā uz pārvaldīšanas funkciju deleģēšanu trešai personai.

Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Direktīva 2006/112/EK) 135.panta 1.punkta g) apakšpunkts noteic, ka dalībvalstis atbrīvo no nodokļa dalībvalstu noteiktu īpašu ieguldījumu fondu vadīšanu.

Minētā Direktīvas 2006/112/EK norma ir pārņemta Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktā.

Atbilstoši Pievienotās vērtības likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktam ar nodokli neapliek ieguldījumu fondu, valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu, slēgto un atklāto pensiju fondu, riska kapitāla fondu, kā arī apdrošināšanas sabiedrību un citu ieguldījumu portfeļu, kuri ir kolektīvi ieguldījumi vai arī izveidoti uz šādu fondu noteikto prasību pamata (ieskaitot tehniskās rezerves un garantiju fondus) pārvaldi, ja tā ir saistīta ar tiesiskām vai faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām.

Ievērojot minēto, atbildot uz iesnieguma 4.1., 4.2. un 4.3.apakšpunkta jautājumu, paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 6.panta trešā daļa nosaka, ja nodokļa maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas interesēs, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka nodokļa maksātājs pats saņēmis un sniedzis šos pakalpojumus.

Saskaņā ar iesniegumā sniegto informāciju Iesniedzēja darbosies kā reģistrētais ārējais fonda pārvaldnieks un būs vienīgā persona, kas uzņemas pilnu atbildību par fonda darbību, ieskaitot ieguldījumu un riska pārvaldīšanas lēmumu sekas.

Ievērojot minēto, Iesniedzēja veiks Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktā minēto ieguldījumu fondu pārvaldi, kas ir saistīta ar tiesiskām vai faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām.

Tādējādi Iesniedzējai iesnieguma jautājuma 4.1., 4.2. un 4.3.apakšpunktos norādītajos gadījumos, izrakstot fondam rēķinus savā vārdā par sniegtajiem pārvaldīšanas pakalpojumiem, neatkarīgi no tā plānotai izveidojamai meitas sabiedrībai nodotām pārvaldīšanas funkcijām, būs piemērojams Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktā noteiktais atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN).

Ievērojot minēto, atbildot uz iesnieguma 4.4., 4.5. un 4.6.apakšpunkta jautājumu, paskaidrojam.

Atbrīvojums no PVN ir atkāpe no PVN vispārējā maksāšanas principa. Termini, kas lietoti, lai raksturotu Direktīvā 2006/112/EK un Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktos atbrīvojumus, ir interpretējami šauri. Vienlaicīgi jāņem vērā pamatprincips, ka atbrīvojumu jēdzieni tiek interpretēti, ņemot vērā attiecīgā regulējuma kopsakarības un mērķi, un, ka interpretācija atbilst nodokļu neitralitātes pamatprincipam uz ko balstās visa kopīgā PVN sistēma.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punkta norma, kas nosaka atbrīvojuma no PVN piemērošanu ieguldījumu fondu pārvaldei, kas ir saistīta ar tiesiskām vai faktiskām lēmumu pieņemšanas pilnvarām, nenosaka, kā šis atbrīvojums ir

piemērojams gadījumos, ja fonda pārvaldnieks ir deleģējis daļu fonda pārvaldīšanas funkciju trešai personai.

Tādējādi, lai noteiktu, vai Iesniedzējas no plānotās izveidojamās meitas sabiedrības saņemtajiem fonda pārvaldīšanas pakalpojumiem iesniegumā aprakstītajos gadījumos ir piemērojams PVN atbrīvojums saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktā noteikto, jāvērtē arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūra.

No nodokļu neitralitātes principa izriet, ka tirgus dalībniekiem ir jādod iespēja izvēlēties organizācijas modeli, kas no saimnieciskā viedokļa tiem atbilst vislabāk, neradot risku, ka viņu darījumi tiks izslēgti no Sestās direktīvas 13.panta B daļas d) punkta 6.apakšpunktā paredzētā atbrīvojuma no nodokļa piemērošanas jomas (2006.gada 4.maija spriedums lietā C-169/04 Abbey National 68.punkts).

Trešās personas sniegti pārvaldības pakalpojumi principā ietilpst Sestās direktīvas 13.panta B daļas d) punkta 6.apakšpunktā, jo šajā 6.apakšpunktā paredzētā kopīgo ieguldījumu fondu pārvalde ir definēta atbilstoši sniegto pakalpojumu raksturam, nevis atkarībā no pakalpojumu sniedzēja vai to saņēmēja (2013.gada 7.marta spriedums lietā C-275/11 GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH 20.punkts).

Tomēr, lai tos varētu atzīt par no nodokļa atbrīvotiem darījumiem Sestās direktīvas 13.panta B daļas d) punkta 6.apakšpunkta izpratnē, pārvaldītāja – trešās personas – sniegtajiem pārvaldīšanas pakalpojumiem, vispārīgi vērtējot, ir jāveido atsevišķs kopums un jāatbilst kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldīšanai raksturīgajām un būtiskajām funkcijām (2013.gada 7.marta spriedums lietā C-275/11 GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH 21.punkts).

Turklāt ar Sestās direktīvas 13.panta B daļas d) punkta 6.apakšpunktu būtībā netiek izslēgts, ka kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldi veido dažādi atsevišķi pakalpojumi, kas varētu tikt ietverti jēdzienā “kopīgu ieguldījumu fondu pārvalde” šīs tiesību normas izpratnē, un ka tie saņem tajā noteikto atbrīvojumu pat tad, ja tos sniedz trešā persona – pārvaldītājs (iepriekš minētais spriedums lietā Abbey National, 67.punkts), ciktāl katra no minētajiem pakalpojumiem mērķis ir pildīt kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldei raksturīgās un būtiskās funkcijas (2013.gada 7.marta spriedums lietā C-275/11 GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH 28.punkts).

Atbilstoši Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieka likuma 5.panta pirmajai daļai alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu un riska pārvaldīšanas pakalpojumi kvalificējas kā minēto fondu pārvaldīšanas pamatdarbība.

Tādējādi secināms, ka neatkarīgi no tā, kādā apjomā plānotai izveidojamai meitas sabiedrībai tiks nodotas ar fonda pārvaldīšanu saistītās funkcijas, t.i., tiks nodota tikai ieguldījumu pārvaldīšana vai arī gan ieguldījumu, gan riska pārvaldīšana vai arī ieguldījumu pārvaldīšana un daļēji – riska pārvaldīšana, un vai būs/nebūs jāsaskaņo un jāapstiprina ar Iesniedzēju visi ar konkrēto nodoto pārvaldīšanas funkciju saistītie lēmumi, meitas sabiedrības pakalpojumi veidos tādu atsevišķu pakalpojumu kopumu, kas atbilst ieguldījumu fondu pārvaldīšanai raksturīgajām un būtiskajām funkcijām un nodrošinās nepārtrauktu fonda pārvaldības darbību un ir cieši saistītas arī ar tiesiskam un faktiskam lēmumu pieņemšanas pilnvarām.

Ievērojot minēto, iesnieguma 4.4., 4.5. un 4.6.apakšpunktā minētajos gadījumos no plānotās izveidojamās meitas sabiedrības saņemtajiem pakalpojumiem būs piemērojams atbrīvojums no PVN saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmās daļas 22.punktu, pie nosacījuma, ka gan Iesniedzējas un plānotās izveidojamās meitas sabiedrības darbība atbilst attiecīgi Latvijas normatīvajiem aktiem, kuri regulē alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku darbību.

Vienlaicīgi informējam, ka uzziņa tiek sniegta, pamatojoties uz iesniegumā aprakstīto tiesisko situāciju. Tādējādi, ja nodokļu administrēšanas pasākumu ietvaros tiks konstatēts, ka Iesniedzējas fondam sniegto un no plānotās izveidojamās meitas sabiedrības saņemto iesniegumā aprakstīto fondu pārvaldes pakalpojumu ekonomiskā būtība neatbilst iesniegumā norādītajai tiesiskajai situācijai, Iesniedzēja nevarēs baudīt sniegtās uzziņas tiesiskās sekas.

Sniedzot uzziņu izmantotas šādas tiesību normas: Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 135.panta 1.punkta g) apakšpunkts, Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma 5.panta pirmā, otrā un trešā daļa, 9.panta piektā daļa, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 6.panta trešā daļa, 52.panta pirmās daļas 22.punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

R. Zukuls